

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 18. novembar 2013. god.
Br. ref.: RK493/13

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI84/13

Podnosioci

Gani Sopaj, Ahmet Sopaj i Nazmije Sopaj

**Ocena ustavnosti odluke Vrhovnog suda Republike Kosovo, rev. br.
294/2010, od 10. aprila 2013. god.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnet od strane Ganija Sopaja, Ahmeta Sopaja i Nazmije Sopaj (u daljem tekstu: podnosioci), zastupljeni od strane g. Sehada Halitija, advokata iz Suve Reke.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju odluku Vrhovnog suda, rev. br. 294/2010, od 10. aprila 2013. god., koja je uručena podnosiocima 5. maja 2013. god.

Predmetna stvar

3. Podnosioci zahtevaju ocenu ustavnosti odluke Vrhovnog suda, rev. br. 294/2010, pošto je ona navodno povredila njihova prava garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), odnosno član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje].

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članu 47. Zakona, br. 03/L-121, o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

5. Dana 13. juna 2013. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 20. juna 2013. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR.KI-84/13, imenovao sudiju Artu Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH.KI-84/13, imenovao veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.
7. Dana 8. jula 2013. god., Vrhovni sud je obavešten o zahtevu.
8. Dana 18. oktobra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 20. septembra 2000. god., jedan od podnosilaca zahteva, g. Gani Sopa, je podneo zahtev radi potvrđivanja prava na svojinu Opštinskom sudu u Suvoj Reci.
10. Dana 10. jula 2003. god., Opštinski sud u Suvoj Reci (presuda C. br. 113/2000) je usvojio zahtev podnosioca kao osnovan. Štaviše, sud je smatrao da je na osnovu kupoprodajnog ugovora podnosilac zahteva vlasnik sporne katastarske parcele i tužena, opština Suva Reka, je obavezna da prizna podnosiocu imovinsko pravo. Javni pravobranilac opštine Suva Reka je uložio žalbu na ovu presudu Okružnom sudu u Prizrenu.
11. Dana 9. decembra 2004. god., Okružni sud u Prizrenu (presuda Ac. br. 355/2003) je odbio žalbu javnog pravobranioca kao neosnovanu i potvrdio je presudu Opštinskog suda u Suvoj Reci od 10. jula 2003. god. Javni

pravobranilac opštine Suva Reka je izjavio reviziju Vrhovnom sudu na presudu Opštinskog suda u Suvoj Reci i Okružnog suda u Prizrenu.

12. Dana 25. januara 2006. god., Vrhovni sud (odluka rev. br. 63/2005) je usvojio reviziju kao osnovanu. Vrhovni sud je poništio odluke sudova nižih stepena i vratio predmet na ponovno suđenje prvostepenom sudu. U tom smislu, Vrhovni sud je našao “[...] da su presude sudova nižih stepena donete sa bitnom povredom Zakona o parničnom postupku, odnosno člana 354. stava 2. tačke 14. u vezi sa članom 375. stavom 1. Zakona o parničnom postupku, te zbog ovih nedostataka presuda se ne može ispitati.”
13. Dana 15. juna 2007. god., Opštinski sud u Suvoj Reci (presuda C. br. 69/07) je tokom ponovnog postupka odbio kao neosnovan zahtev podnosilaca da su oni vlasnici sporne parcele na osnovu nasleđivanja. Opštinski sud u Suvoj Reci je našao da: *“Podnosioci zahteva nisu pružili realni dokaz sudu u vezi sa svojim zahtevom o sticanju svojine. Dakle, osporena nepokretnost je upisana na ime društvenog preduzeća [...]”*. Štaviše, Opštinski sud u Suvoj Reci nalazi da: *“Prema mišljenju suda, meštani sela Bukoš nisu imali pravo svojine na spornoj nepokretnosti i nisu imali pravo da je prodaju precima podnosilaca oni nisu imali zakonsko pravo za otuđenje sporne nepokretnosti, jer oni nisu bili vlasnici, jer je svojina na jedan način bila upisana a i sada je upisana kao društvena svojina.”* Podnosioci zahteva su se žalili na ovu presudu Okružnom sudu u Prizrenu.
14. Dana 6. marta 2008. god., Okružni sud u Prizrenu (odluka Ac. br. 361/2007) je usvojio žalbu podnosilaca i vratio je predmet na ponovno suđenje prvostepenom sudu. Okružni sud u Prizrenu je našao da: *“Na ponovnom odlučivanju po ovoj pravnoj stvari, prvostepeni sud treba da oceni izjave svedoka i da istovremeno traži od geodetskog veštaka u Suvoj Reci ili od Agencije za katastar i geodeziju u Prištini da se izjasni u vezi sa tim da li parcele iz tapije koja se nalazi u spisima predmeta odgovaraju spornoj parceli i da se pruži objašnjenje u vezi sa ovim zakonskim relevantnim činjenicama [...]”*.
15. Dana 3. decembra 2009. god., Opštinski sud u Suvoj Reci (C. br. 81/08) je usvojio zahtev podnosilaca i našao da su podnosioci zahteva vlasnici sporne parcele na osnovu nasleđivanja. Opštinski sud u Suvoj Reci je našao da *“Na osnovu dokaza u spisima predmeta, a posebno na osnovu posedovnog lista (tapija) i svedoka, zahtev podnosilaca je osnovan.”* Javni pravobranilac opštine Suva Reka je uložio žalbu na ovu presudu Okružnom sudu u Prizrenu.
16. Dana 29. jula 2010. god., Okružni sud u Prizrenu (presuda Ac. br. 37/2010) je usvojio žalbu javnog pravobranioca kao osnovanu i ukinuo je presudu Opštinskog suda u Suvoj Reci od 3. decembra 2009. god. Okružni sud je odlučio da zahtev podnosilaca treba da se odbije kao neosnovan, jer ne postoji pismeni ugovor o prenosu imovine i nema verodostojnih izjava svedoka da su prodavci imovine bili legitimni vlasnici imovine. Štaviše, Okružni sud je našao da *“Postojeći Zakon o obligacionim odnosima, kao i Zakon primenjiv u 1970. godini, kada se navodna kupovina izvršila, tražilo se postojanje ugovora u pisanoj formi o svojini nad nepokretnošću. Ugovori kojima nedostaje pisana forma kao takvi smatraju se nevažećim. Ovo je razlog zašto je Vrhovni sud*

Kosova u postupku revizije uputio sudove nižih stepena da provere da li je ugovor zaključen na zadovoljavajući način. Naredni postupci su otkrili nepostojanje pisanog ugovora.“ Podnosioci zahteva su izjavili reviziju Vrhovnom sudu na ovu presudu.

17. Dana 10. aprila 2013. god., Vrhovni sud je odbio reviziju podnosilaca zahteva kao neprihvatljivu. Vrhovni sud je našao da *“Iz zapisnika sa glavne rasprave od 11.04.2007. god., proizilazi da su tužioci vrednost spora odredili u iznosu od 500 DM, odnosno 250 € i izjavili su da ukoliko sud smatra drugačije, onda se vrednost spora može utvrditi po službenoj dužnosti. U spisima predmeta ne postoji sudska odluka o određivanju vrednosti spora, tako da vrednost spora ostaje u iznosu od 250 €. Članom 211.3. Zakona o parničnom postupku predviđeno je da se ne dozvoljava revizija u imovinsko-pravnim sporovima u kojima se tužbeni zahtev ne odnosi na potraživanja u novcu, na predaju stvari ili na izvršenje neke druge činidbe, ako vrednost predmeta spora navedena u tužbi tužioca ne prelazi iznos od 3.000 €. Imajući u vidu odredbu člana 211.3. Zakona o parničnom postupku da revizija nije dozvoljena u imovinsko-pravnim sporovima u kojima se tužbeni zahtev ne odnosi na potraživanja u novcu, na predaju stvari ili na izvršenje neke druge činidbe, ako vrednost predmeta spora naveden u tužbi tužioca ne prelazi iznos od 3.000 €, dok su vrednost predmeta spora tužioci utvrdili u zapisniku o glavnoj raspravi u iznosu od 250 €, a tužba je podneta sudu 21.09.2000. god., prema oceni ovog suda, revizija tužilaca u ovoj pravnoj stvari nije dozvoljena i kao takva se odbacuje.”*

Navodi podnosilaca

18. Podnosioci zahteva tvrde da su *“odluke Vrhovnog suda, rev. br. 294/2010, i rev. br. 63/2005, u suprotnosti sa članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], jer je za isti predmet, isti predsedavajući sudija doneo različite odluke i to je u suprotnosti sa ustavnim pravom na pravično i nepristrasno suđenje.”*
19. Osim toga, podnosioci zahteva tvrde da *“kada su dve odluke prvostepenog suda donete u korist podnosilaca zahteva, Vrhovni sud je usvojio reviziju tužene (javni pravobranilac opštine Suva Reka), a sada, kada je odluka drugostepenog suda doneta u korist tužene, isti predsedavajući sudija Vrhovnog suda odbija reviziju, tvrdeći da vrednost sporne parcele ne prelazi 3.000 €.”*

Prihvatljivost zahteva

20. Sud primećuje da, kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosilaca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove za prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovníkom o radu.
21. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 36. (1) c) Poslovníka, koje predviđa da *“Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (...) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.”*

22. Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi činjenicama ili zakonskim greškama (zakonitost) koje su navodno počinjene od strane redovnih sudova, osim u meri u kojoj su iste mogle povrediti prava i slobode garantovane Ustavom (ustavnost). Dakle, Sud ne deluje kao sud četvrtog stepena, kada se razmatraju odluke donete od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova, da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, mutatis mutandis, García Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).
23. Ukratko rečeno, Sud može samo da razmatra da li su dokazi predstavljeni na takav način da su postupci, gledano u celini, bili tako sprovedeni da su podnosioci zahteva dobili pravično suđenje (vidi, između ostalog, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u predmetu Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god.).
24. U tom smislu, Sud primećuje da podnosioci zahteva nisu potkrepili zahtev na ustavnim osnovama i nisu pružili dokaze da su njihova osnovna prava i slobode bila povređena od strane redovnih sudova. Vrhovni sud je pružio podnosiocima zahteva dobro obrazloženu presudu zašto je revizija bila odbijena drugi put. Sud, takođe, primećuje da, kada je odluka od 25. januara 2006. god., doneta od strane Vrhovnog suda, primenjiv Zakon o parničnom postupku u svom članu 382. je predvideo da *“revizija nije dozvoljena u imovinsko pravnim sporovima u kojima se tužbeni zahtev odnosi na potraživanje u novcu, na predaju stvari ili izvršenje neke druge činidbe, ako vrednost predmetnog spora pobijenog dela pravosnažne presude ne prelazi 5.000 dinara.”* Međutim, kada je odluka od 10. aprila 2013. god., doneta od strane Vrhovnog suda, Zakon o parničnom postupku je izmenjen i primenjiv Zakon o parničnom postupku je u svom članu 211.3. predvideo da *“revizija nije dozvoljena u imovinsko pravnim sporovima, u kojima se tužbeni zahtev ne odnosi na zahteve u novcu, predaju stvari ili izvršenje neke druge činidbe, ako vrednost predmetnog spora navedenog u tužbenom zahtevu ne prelazi 3.000 €.”*
25. Stoga, Ustavni sud ne može da zaključi da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije, ESLJP odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).
26. Sve u svemu, podnosioci zahteva nisu pokazali kako su i zašto njihova prava garantovana Ustavom bila povređena. Sama izjava da je Ustav bio povređen, ne može da se smatra ustavnom žalbom. Dakle, u skladu sa pravilom 36. (1.c) Poslovnika o radu, zahtev očigledno neosnovan i stoga je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa pravilom 36.1. (c) i pravilom 56.2. Poslovnika o radu, dana 18. oktobra 2013., jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Artë Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani